

Rozečteno

TIPY REDAKCE

Sophie Lewis
Zrušte rodinu. Manifest za péči a osvobození
přeložila Olga Pek
Tranzit.cz, Praha 2023
128 stran

Rodina je základ státu. Nelze se s tím přit: instituce rodiny zajišťuje reprodukci populace i kontinuitu kultury, tradic a v širokém smyslu i ideologie. Stát je zároveň základem rodiny. Různými politikami, zákony a regulacemi formuje podoby soužití, intimity i výchovy. Výsledkem je něco, v čem každý z nás vyrostl, co utváří naše citové prostředí a co má dnes podobu převážně minimální, nukleární rodiny. A jakkoli se různé konzervativní spolky snaží veřejnost přesvědčit o opaku, jde o moderní vynález a politický projekt. Je tedy namístě si položit provokativní otázku: jsme takto šťastní? Mnozí lidé říkají, že ne — a bojují například za právo na manželství pro všechny a mnohem širší definici rodiny. A jiní jdou ještě dál a navrhují abolicí rodiny, existují přece lepší organizační principy společnosti, bez traumat a násilí. Mezi ty druhé se počítá i feministická autorka Sophie Lewis, její kontroverzní kniha s příznačným názvem *Zrušte rodinu* nedávno vyšla i česky. Jsem zvědavý na čtení — a možná ještě více na diskuse... (zst)

Mark Lanegan
Zpívej pozpátku a plač
přeložil Vojtěch Němčok Březík
Host, Brno 2023
448 stran

Když se jméno Mark Lanegan objeví vedle takových, jako jsou Kurt Cobain nebo Nick

Cave, bude asi znít trochu cize. Ne tolik kovaným rockerům odkojeným grungem. Ti všichni teď nepochybně sáhnou po jeho knize *Zpívej pozpátku a plač*. Lanegan v ní bezskrupulózně perem insidera popisuje skutečný, tak trochu neutěšený svět rock-and-rollu. Jako věčně nasrané a ublížené dítě ulice, rváč a fetiš bere čtenáře na heroinovou jízdu, během níž díky svému talentu (a fetu) potkal zblízka řadu rockových ikon. Svým zemitým stylem se jí nakonec i sám stal. Spolu s tímto přítelem Cobaina (který se s ním chtěl setkat před sebevraždou a on se nechal zapřít), Staileyho, Hommeho, Cavea, Cashe... sledujeme zevnitř příběhy, které známe z rockové historie. Až se jim někdy nechce věřit, a přece se staly. (kf)

Roland Barthes
Říše znaku
přeložil Petr Zavadil
Fra, Praha 2012
170 stran

Myslím, že až v této knize jsem poprvé četl, že význam haiku je „probuzení do skutečnosti“. Do té doby mi tato básnická forma nedávala smysl. Proč bych se měl pokoušet, ještě do tak podivného slabikování a řádkování, dostat co nejokleštěnější vyjádření? Až díky Barthesovi mohu haiku alespoň číst. Jenže probuzení do skutečnosti se nevztahuje jen k haiku, je to přece obecná definice uměleckých děl. Vlastně nejen těch uměleckých, ale i filozofických. Pokud Roland Barthes prochází Japonskem, není veškeré jeho putování a setkávání takovým probouzením? Jídelní hůlky, automaty pačiku, divadlo bunraku, mapky, které Japonci kreslí místo pouhého udání názvu ulice nebo čísla domu. A především psaní, které bylo vždy Barthesovou obsesí, je v japonském světě něčím víc než jen nástrojem komunikace. (vmax)

Pavel Kolmačka
Canto ostinato. Listopad, prožitky blízké zimy
Triáda, Praha 2023
352 stran

Je to román-sít. Román rodinných konstelací o tom, co v sobě neseme z dědictví předchozích generací a co předáváme dalším pokolením. Nejsme vejce pohozená v lese. Život, stejně jako hudba stojí na repetitcích, říká Kolmačka. Stojíme na ramenou předků. Je to ale také román o smrti, o „prožitcích blízké zimy“, jak stojí v podtitulu. O světle, které s koncem života proniká náhle otevřenými dveřmi a nasvětluje život jinak. Mimo jiné mi objevil holandského skladatele Simeona ten Holta a jeho nádhernou minimalistickou skladbu *Canto ostinato*. Doporučuji poslouchat k četbě, třeba variantu se čtyřmi klavíry nebo tu s marimbou. (on)

Don DeLillo
Bílý šum
přeložila Alena Dvořáková
Argo, Praha 2023
528 stran

Zásadní DeLilloův román už jednou česky vyšel. V roce 1999 ho vydala Votobia v překladu Libuše Bryndové — a ten překlad byl skutečná brynda. Alena Dvořáková teď román přeložila znovu, takže už se dá číst i česky. Sáhnout po něm mohou ti, kterým se líbila filmová adaptace z loňského roku, ale i ti, kteří ji jako já nedokoukali. Román je i v tomto případě pomalejší, nuancovanější, americká paranoia tu má víc valérů. Nic se neděje a člověk má pořád strach, co se stane příště. Jak poznat skutečnou evakuaci od té, která se pořád jen nacvičuje? Hlavní postava románu, vedoucí katedry Hitlerovských studií je v úzkých, ale možná je v úzkých také celá Amerika. (jn) ●

